

De vaste commissie voor Financiën heeft op 6 oktober 2016 een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Minister van Financiën over zijn brief van 8 juli 2016 over kostenkaders DNB en de AFM 2017–2020 (Kamerstuk 33 957, nr. 24).

De voorzitter van de commissie,
Duisenberg

De adjunct-griffier van de commissie,
Van den Eeden

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de VVD

De leden van de VVD-fractie hebben kennisgenomen van de kostenkaders DNB en de AFM 2017–2020. Toezicht is belangrijk voor de financiële sector, dat is gebleken in de financiële crisis in de afgelopen jaren. De toezichtkosten zijn in de afgelopen jaren dan ook fors gestegen. Goed toezicht wil echter niet zeggen dat er altijd maar meer kosten gemaakt moeten worden. Het kan ook gaan om beter en gericht toezicht. De leden van de VVD-fractie zijn daarom blij dat de Minister voor de periode 2017–2020 een taakstelling gaat opleggen aan DNB en AFM oplopend tot 7% in 2020 na jarenlange forse stijging van de toezichtkosten.

De leden van de VVD-fractie hebben over het nieuwe kostenkader nog een aantal vragen. Allereerst waarom kan de taakstelling niet meer zijn dan 7%? Want met de flexibele schil en de nog door te voeren loon- en prijsbijstellingen blijven de toezichtkosten uiteindelijk toch nog doorstijgen. Wanneer gaan naar verwachting de toezichtkosten «onder de streep» daadwerkelijk naar beneden gaan? Wat kan de Minister hierover toezeggen?

De leden van de VVD-fractie lezen dat wordt voorgesteld om het jaarlijkse kostenkader DNB vast te stellen op 153,4 miljoen euro. Dit is het niveau van de ZBO begroting van 2016. Deze begroting 2016 is echter inclusief een eenmalige extra bijdrage aan DNB voor het SSM van 3,6 miljoen euro. Deze bijdrage zou niet structureel van aard zijn. Is de Minister bereid om het kostenkader te baseren op een bedrag van 149,8 miljoen? Zo ja, hoe? Zo nee, waarom niet?

Hoeveel ruimte is er met dit kostenkader voor toezichthouders DNB en AFM nog om studies, onderzoek of ander werk te verrichten dat niets te maken heeft met de kerntaak?

Flexibele schil

De leden van de VVD-fractie lezen dat om bestuurlijke rust te creëren in het nieuwe kostenkader voor beide toezichthouders een flexibele schil is opgenomen. De flexibele schil is voor een gedeelte bedoeld voor nieuwe taken die de toezichthouders nu al voorzien. Waarom wordt er gesproken over «voor een gedeelte»? De leden van de VVD-fractie lezen dat nieuwe taken, die in de komende jaren opkomen, in beginsel te dienen te worden opgevangen binnen de flexibele schil. Wat wordt bedoeld met «in beginsel»? Om welke taken die de toezichthouders voorzien, gaat het? Welke instrumenten heeft de Minister om de effectieve inzet van middelen voor de nieuwe taken te bewaken?

Met de flexibele schil wordt de taakstelling feitelijk weer voor een belangrijk deel ongedaan gemaakt. In hoeverre wordt hiermee gehandeld in strijd met het amendement Aukje de Vries (kamerstuk nr. 33.957, nr. 11) waarin juist wordt bepaald dat de hoogte van de begroting niet hoger ligt dan de totale kosten van het toezicht, zoals blijkt uit de laatst goedgekeurde begroting van de toezichthouder? Waarom kan de flexibele schil niet gewoon geschrapt worden?

Begroting resolutie en DGS

De leden van de VVD-fractie lezen dat de kosten voor de ZBO-taken van DNB voor resolutie en het depositogarantiestelsel (DGS) niet in het kostenkader zijn verwerkt. Waarom is dit het geval? Is de Minister het met

de leden van de VVD-fractie eens dat het kostenkader moet zien op alle kosten? Zo nee, waarom niet? Wanneer beslist de Minister over het al dan niet opstellen van een apart kostenkader?

In hoeverre waren de kosten voor het DGS en de resolutietaak in 2016 integraal onderdeel van de toezichtbegroting van 153,4 miljoen euro? Waarom zijn deze kosten respectievelijk 5,1 en 6,9 miljoen euro dan nu niet uit het voorliggende kostenkader gehaald? Is de Minister bereid om de kosten voor het DGS en de resolutietaak van DNB binnen het reguliere kostenkader op te nemen? Kan de Minister in ieder geval een nieuwe berekening maken van het voorgestelde kostenkader 2017–2020 inclusief DGS en resolutietaak, zodat een duidelijke vergelijking mogelijk is met de begroting 2016 en inzicht ontstaat of de totale toezichtkosten zich ontwikkelen conform de afspraken die hierover zijn vastgelegd in de wet?

Hoe zit het in dit kader met de DNB-kosten voor het ECB-toezicht? Hoe wordt dat geregeld? Hoe gaan die zich ontwikkelen tot en met 2020?

De kostenkaders geven niet alle kosten die banken aan de toezichthouders betalen weer. Zo zijn de kosten voor de Asset Quality Review (AQR) destijds separaat bij de banken in rekening gebracht. Door het apart in rekening brengen van kosten die niet in de wet zijn voorzien, zijn de kosten voor de banken significant hoger dan uit de begrotingen van de toezichthouders blijkt. Is de Minister bereid om géén separate omslag (dus buiten de begroting om) van toezichtkosten toe te staan? In hoeverre blijft het kostenkader relevant als buitenwettelijke kosten in rekening worden gebracht?

De leden van de VVD-fractie lezen dat er een bottom-up analyse van DNB is, waaruit blijkt «dat intensiveringen op bijvoorbeeld het terrein van het banktoezicht en toezicht op pensioenen en verzekeringsmaatschappijen de komende jaren onverkort nodig blijven». Kan de Minister deze bottom-up analyse openbaar maken? Wat vindt de Minister van deze analyse en de gevolgen daarvan voor het nu voorgestelde kostenkader?

Zal de evaluatie van de herijking van de procentuele aandelen van toezichtcategorieën op tijd gereed zijn zodat vanaf 1-1-2018 de toezichtlasten op basis van de nieuwe actuele percentages worden toegerekend? Wordt proportionaliteit van het toezicht tevens meegenomen in de herijking? Hoe betreft de Minister de Kamer daarin?

Wettelijke taken

Kan de Minister een onderscheid maken van de wettelijke taken van DNB en de AFM, beleidsontwikkeling (die feitelijk bij het ministerie en/of de sector zelf thuis hoort) en andere taken inclusief de daarbij behorende kosten? Zo nee, waarom niet?

Transparantie

Is de Minister bereid om meer inzicht te geven in en transparanter de toerekening van de toezichtkosten aan de verschillende branches en sectoren? Zo nee, waarom niet? Het is nu namelijk voor bijvoorbeeld de financieel adviseurs niet te volgen of het bedrag dat wordt toegerekend aan hun sector ook echt klopt.

Proportionaliteit

In hoeverre is de verdeling over de verschillende bedrijven binnen de toezichtkosten van een branche of sector proportioneel in relatie tot de

vaste bedragen en het degressieve verloop naarmate je een «groter» bedrijf bent (ofwel als je groter bent, betaal je minder per medewerker of omzet)? Wanneer gaat daar naar gekeken worden? Wanneer is voor het laatst de procentuele verdeling van de toezichtkosten aan de betrokken sectoren en branches geëvalueerd? Is de Minister bereid om dit op korte termijn weer te doen? Waarom is dit nu niet direct met het nieuwe kostenkader gebeurt?

Efficiency

In hoeverre is het toezicht van DNB en de AFM efficiënt? Wie kijkt hiernaar? Als er niet extern en/of onafhankelijk naar gekeken wordt, is de Minister dan bereid om dit op korte termijn een keer te laten doen? Kan de Minister aangeven of en in hoeverre een nauwere samenwerking tussen DNB en AFM in ondersteunende en staffuncties kan bijdragen aan verdere reductie van de kosten? Te denken valt hierbij aan een gezamenlijke «back office» voor personeelszaken, financiën en control, inkoop, etc.?

Adviespanel

Wat is de rol van het adviespanel geweest bij het opstellen van de kostenkaders DBN en de AFM? Als er geen rol is geweest, waarom niet?

Zelfregulering

In hoeverre ziet de Minister mogelijkheden om via meer afspraken voor zelfregulering de toezichtkosten in de toekomst verder te verlagen? Zo nee, waarom niet?

FinTech

Voor FinTech-startups kunnen de toezichtkosten een belemmering vormen om succesvol te kunnen opstarten. Is de Minister bereid om voor FinTech-startups tijdelijk een vrijstelling of lagere toezichtkosten in het kostenkader 2017–2020 op te nemen? Zo nee, waarom niet?.

Voorlichting Afdeling advisering Raad van State

Recent heeft de Afdeling advisering de Raad van State voorlichting gegeven over de doorberekening van kosten voor de handhaving, toezicht en keuring door de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). In hoeverre is er bij de kostenkaders DBN en de AFM voor 2017–2020 rekening mee gehouden? Kan de Minister een reactie kunnen geven op dit advies van de Raad van State in het kader van het financiële toezicht?

Wat vindt de Minister van de constatering van de Raad van State dat in elk geval een deel van de toezichtkosten uit de algemene middelen moet worden betaald? Hier is bij de AFM en DNB geen sprake van. Welke gevolgen heeft dit of kan dit hebben?

Wat vindt de Minister van het oordeel van de Raad van State dat kosten die geen rechtstreeks verband hebben niet in rekening dienen te worden gebracht? In hoeverre is dit het geval bij de AFM en DNB?

Welke gevolgen heeft deze voorlichting voor de doorberekening van de kosten van de toezichthouders DBN en AFM? Is de Minister bereid om voor de toezichtkaders voor de AFM en DNB aan te sluiten bij dit advies? Zo nee, waarom niet? Is de Minister bereid om de Afdeling advisering van

de Raad van State te laten kijken naar de doorberekening van de toezichtkosten van DNB en de AFM? Zo nee, waarom niet?

De Afdeling merkt verder op dat het niet de bedoeling is dat met de doorberekening van toezichtkosten louter begrotingsdoelen worden nagestreefd. Hoe kijkt de Minister daar naar?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PvdA

De leden van de PvdA-fractie hebben met interesse kennisgenomen van de brief van de Minister van Financiën over de kostenkaders van DNB en de AFM voor de jaren 2017–2020. Deze leden hechten belang aan afdoende financiering voor de toezichthouders. Zij zijn van mening dat voorkomen moet worden dat de samenleving weer opdraait voor de verliezen in de financiële sector. Hiervoor is streng toezicht essentieel. De leden van de PvdA-fractie hebben nog enkele vragen.

De leden van de PvdA-fractie vragen of er bij de vaststelling van kostenkaders is meegenomen dat het toezicht meer en meer op Europees niveau geharmoniseerd is en dat hierdoor soms minder, maar soms ook andere verantwoordelijkheden bij de AFM en DNB komen te liggen. Deze leden vragen of dit is meegenomen in de bepaling van de kostenkaders van AFM en DNB om zo ook in de toekomst afdoende financiering te behouden voor het waarborgen van financiële stabiliteit. Zij vragen of de Minister inzicht kan geven wat de impact van Europese harmonisatie is op de kosten(kaders) van de AFM en DNB.

Ook lezen de leden van de PvdA-fractie dat beide toezichthouders een (efficiency)taakstelling krijgen, maar dat deze geen afbreuk zal doen aan de kwaliteit en effectiviteit van het toezicht. Tegen die achtergrond vragen genoemde leden zich af of er vanuit DNB en AFM al meer duidelijkheid is gekomen hoe deze taakstelling behaald gaat worden.

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de SP

De leden van de SP-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister van Financiën over de kostenkaders DNB en AFM voor de periode 2017–2020. Waarom stelt de Minister nu een kostenkader vast voor vier jaar in tegenstelling tot de gebruikelijke jaarlijkse kostenkaderaming? Kreeg de Minister signalen van de toezichthouders waardoor de Minister heeft besloten om vanuit het oogpunt bestuurlijke rust ditmaal een kostenkader voor vier jaar vast te stellen? Kan een volgende Minister van Financiën dit besluit nog terugdraaien?

Kan de Minister nader ingaan op de herprioritering binnen DNB? Op welke wijze wordt invulling gegeven aan het opvangen van intensiveringen? Heeft de Minister inzicht op welk toezicht als gevolg hiervan moet worden bezuinigd? Hebben DNB en AFM aangegeven waar en hoe ze de intensiveringen binnen de bestaande ruimte kunnen opvangen?

Kan de Minister aangeven tot wanneer de AFM de organisatie verder gaat ontwikkelen?

De leden van de SP-fractie vragen zich af waarop de bedragen uit de flexibele schil zijn gebaseerd? Welke nieuwe taken voor de toezichthouders verwacht de Minister de komende jaren? Worden de bedragen onder de flexibele schil wel jaarlijks aangepast? Wat gebeurt er met de ruimte binnen de flexibele schil wanneer die in een jaar niet wordt ingezet? Wordt deze doorgeschoven naar een komend jaar of wordt het kostenkader dan gewoon lager? Wat gebeurt er als de flexibele schil niet

voldoende blijkt? Komt de Minister van Financiën dan toch met een nieuw kostenkader?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van het CDA

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister. Zij spreken hun vreugde uit over het feit dat het meerjarenkader een dalende trend laat zien, waarmee er een einde lijkt te komen aan een jarenlange stijging. De leden van de CDA-fractie hebben hierbij nog de volgende vragen.

De leden van de CDA-fractie lezen dat er overleg is geweest met de toezichthouders over het kostenkader. Zijn de toezichthouders ook expliciet akkoord gegaan met het kostenkader? Leven er bezwaren bij de toezichthouders? Zo ja, welke bezwaren zijn dit?

De leden van de CDA-fractie vragen naar de herprioritering van middelen bij DNB. Kan de Minister aangeven welke aandachtsvelden minder prioriteit gaan krijgen?

De laatste tijd is er veel te doen over de rol van trustkantoren, niet in de laatste plaats bij toezichthouder DNB zelf. De leden van de CDA-fractie vragen of DNB nu ook voldoende uitgerust is, met zowel expertise als middelen, om op de trustsector effectief te kunnen toezien?

De leden van de CDA-fractie zien de taakstelling op het gezamenlijke AFM-DNB budget oplopend tot ruim 17 miljoen euro. Netto bezien dalen de totale toezichtlasten met circa 2 miljoen euro. Deze leden verwachten vanuit de systematiek dat deze lagere last ook voor een lagere last voor het bedrijfsleven zorgt. Is de Minister bereid er zorg voor te dragen dat deze lastenverlaging met name terecht komt bij de kleinere onder toezicht staande instellingen waar de toezichtslast een relatief groot deel uit maakt van de bedrijfsmatige kosten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van de PVV

De leden van de PVV-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister inzake de nieuwe kostenkaders van DNB en AFM voor de periode 2017–2020. Naar aanleiding van het genoemde punt brengen de leden van de PVV-fractie het volgende naar voren.

Allereerst merken de leden van de PVV-fractie op dat de exacte bedragen voor de loon- en prijsbijstelling van DNB en AFM nog niet in de kostenkaders 2017–2020 zijn opgenomen. De reden hiervoor is, volgens de Minister, dat de loonbijstelling is gekoppeld aan de marktontwikkelingen en dat de loonbijstelling jaarlijks wordt vastgesteld. De leden van de PVV-fractie vragen de Minister alsnog een schatting te maken van de loon- en prijsbijstelling van beide toezichthouders voor de periode 2017–2020. Wanneer wordt de loonbijstelling van het jaar 2017 bekendgemaakt?

Ook willen de leden van de PVV-fractie weten hoe de Minister zijn wens om met de nieuwe toezichtkaders de kosten van de toezichthouders te reduceren tegemoet zal komen, als achteraf blijkt dat door de hogere loon- en prijsbijstelling deze kosten niet af maar toe zullen nemen. Hoe is de Minister voornemens dit te voorkomen?

Voorts willen de leden van de PVV-fractie weten op welke wijze de Minister tevens van plan is om zijn wens tegemoet te komen om de kosten van de toezichthouders te reduceren gelet op het gegeven dat zowel DNB als AFM in juli jl. hebben aangegeven zich tegen het salarisplafond van € 180.000 te verzetten.¹ Kan de Minister hier nader op ingaan

¹ <http://www.rtlz.nl/business/bedrijven/dnb-verzet-zich-tegen-lagere-salarissen> en <http://www.rtlnieuws.nl/geld-en-werk/afm-wil-af-van-salarisplafond>

en tevens een overzicht geven van de salarissen van de topfunctionarissen en afdelingshoofden bij de AFM en de directie van DNB in de jaren 2016 en 2017.

Verder vragen de leden van de PVV-fractie de Minister nader in te gaan op wat de invloed van het SSM-toezicht is op de totale begroting van DNB in de periode 2017–2020. Ook willen de leden van de PVV-fractie weten welk budget er in de bovengenoemde periode nodig is voor het SSM-toezicht. In hoeverre stijgt de begroting van DNB als gevolg van het SSM-toezicht? Ten slotte vragen de leden van de PVV-fractie de Minister of het inmiddels bekend is hoe hoog de toezichtkosten zijn die de banken betalen voor het ECB-toezicht. Zo nee, wanneer zal de ECB de Kamer hierover informeren?

Vragen en opmerkingen van de leden van de fractie van D66

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de Minister van Financiën over de kostenkaders van De Nederlandse Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM). De leden hebben enkele vragen.

De leden constateren de kostenkaders van de toezichthouders worden gereduceerd. De reductie loopt van 1,75% in 2017 tot 7% in 2020. Kan de Minister deze taakstelling en de verdeling over de jaren toe te lichten? Waarom is er gekozen voor 1,75% in het eerste jaar en 7% in 2020 en niet voor meer of minder? Hoe is deze taakstelling onderbouwd? En kan de Minister toelichten waarom de taakstelling voor DNB en AFM procentueel gelijk is?

Kan de Minister toelichten wat de gevolgen zijn van de taakstelling? Zijn er door de taakstelling ook gevolgen voor banen bij DNB en de AFM? De Minister spreekt ook over herprioritering bij DNB. Kan de Minister toelichten hoe deze herprioritering in praktijk uitpakt? Welke zaken gaat DNB niet of minder doen om de taakstelling te halen? In 2017 wordt extra geïnvesteerd om meer data gedreven en efficiënter te werken. Kan de Minister toelichten of er gevolgen zijn voor banen van werknemers van bij de DNB of de AFM?

De leden constateren dat de flexibele schil van de Zelfstandig Bestuursorganen (ZBO's) niet automatisch in de ZBO-begroting wordt opgenomen maar alleen als de ruimte daadwerkelijk nodig is. Hoe wordt bepaald of deze ruimte daadwerkelijk nodig is? Hoe wordt voorkomen dat ZBO's aan het einde van het begrotingsjaar op zoek gaan naar «noodzakelijke investeringen» om de flexibele schaal in te kunnen zetten? Wanneer moet worden bepaald of de flexibele schaal ingezet wordt?

De AFM heeft in 2016 begrote kosten niet in 2016 gemaakt. Deze kosten moeten nu, in principe opgevangen worden binnen het kostenkader van 2017. De Minister geeft echter aan dat als dit niet mogelijk is, het kostenkader 2017 uitgebreid kan worden om deze, in 2016 niet gemaakte kosten, op te vangen. Kan de Minister toelichten hoe wordt bepaald of de in 2016 begrote maar niet gemaakte kosten wel of niet opgevangen kunnen worden binnen het kostenkader 2017? Kan de AFM dit zelf bepalen of moet de Minister akkoord geven als het kostenkader voor deze kosten wordt opgehoogd?